

آبونه شرايطی

داخلی، خارجی هریر ایچول
سنه لک (۲۵۰)، آلتی آیانی
(۱۳۰) غروشدور.

[نسخه سی ۵۰ فروش
سنه لک ۵۲، نسخه در .]
اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائرة مخصوصه
اخطارات

آبونه بدلی پشیندر

مسالکه موافق آثار مع الممنونیه
قبول اولنور درج ایدله یین
یازیلر اعاده اولونماز .

کتابخانه

دینی، فلسفی، علمی، ادبی هفتلق مجموعه اسلامیة در

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

صاحب و مدیر مسئول
اشرف ادیب

باش محرر
محمد عاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

فسخى واردر. ذاتاً بنیه‌ی تکامل ایدرک سن بلوغه وارمادقہ امر زفاف‌ده اجرا اولونمايه جقدر. هر نه زمان اولسه وایلر طرفدن عقدك اجر اسنده وایرکن اولنمکده هیچ برضرر یوقدر. بالعکس مناکانک دأرہ‌سی نه قدر تضییق اولنورسه او نسبتده فحشیات و زناک توسعنه و طولایسیله ده بر جوق مضرتلرک، علل و امراض خبیثه نلک انتشار و تکثیرنه سبب اولور.

مع ذلك هنوز مراهق اولیانلرک عقدلری اجراسی ده مملکتتمزك يك از واقع اولور. خلاف شرع اولان یو ماده‌ی وضع ایلمکدن هددلری قیلل و بیکس اولان بعض ایتم و یتامی پریشان ایتمکدن باشقه نه حاصل اوله‌جق ؟

صدرالدین

عقل سلیم اربابی فارماصون اوله‌یلیری ؟

V

شیمدی‌یه قدر سرد ایتدیکنز بیانات و تدقیقاتدن فارماصونلنک مبادی اساسیه‌سی آکلاشلش ایسه‌ده بونلری بروج‌ه آتی تعین ایده‌یلیرز :

فارماصونلنک اساسی : حرکت فکریه‌در. [۱]

غیر مقید، نهائی و جهانشمول بر حریت. [۲]

اک کنیش معناسیله حدودسز بر حریت مطلقه. [۳]

حریت مطلقه وجدانیه. [۴]

فارماصونلنک کافه اصولک [۵]، کافه ادیانک فوقنده‌در. [۶]

حریت وجدانیه بتون ادیاندن اوستوند. [۷]

فارماصونلنک فرضیات تصوفیه نلک کافه سندن مقتبس بر مؤسسه‌در. [۸]

فارماصونلنک ساده کافه ادیانک فوقنده دکل، عینی زمانده اعتقادات

الهییه‌نک ده فوقنده‌در. [۹]

نهایت دیورلرک :

« بز فارماصونلر کندمزك پاپاسلری و الاهلری یز [۱۰] و بوغیر

محدود، مکمل و جهانشمول حریت بر حقدر. [۱۱] قوانین مدنییه نظر آ دکل، قوانین وجدانییه نظر آ حقدر. هرکس ایسته‌دیکنه اعتقاد ایدر.

مجامع ناسه طالب کنج ارککاره حرف اندازلج و صارقینتیانغه ، اوکنه کلنلرله ملاطفه و مضاحکبه ، بعضلری ده معاشقه و مکاتبه‌یه چیقیشدیلر. فی الحقیقه اعصابلری متزلزل اولمش، بنیه‌لری ضعیفلامش، حتی ورم علتته مبتلی اولمش کنج قادینلر و قیزلر عادتاً تکثر ایلدی. لیکن بالمشاهده حادث اولان بوفجایعک اسبابی اولدن بری جاری اولان عادات واحکام اسلامیه‌ده آرامق طوغری دکدر. بهتان اولور. معلول علتندن فصل زمان ایله تخلف ایده‌مه‌یه جکندن اسبابی ده یته امور محدثه ده آرامق ایجاب ایدر. امر دینه اهتماملری اولمایوب تقلید فلسفیه‌یه تابع اولان آباء واقربالربنک انلری سوق ایتنکده اولدقلری یوللرده تحری ایلک لازم کلیر. بونتایج وخیمه نلک منشای فرائض و آداب اسلامیه‌دن غافل و محروم بر اقلان او یجاره چوجقلرک، او زواللی قیزجفلرک ایجابات مدنییه زعمیله ادبیات غریبه‌یه، اعصابی تهییج و بر باد ایدن رومانلره دو کولمه‌لرنده و هر کون شینه‌مالرده ، تیارولرده فاجعه‌لر ، دراملر، معاشقه‌لر تماشاسنه دالمه‌لرینه و اوکرندکلری کال اعتقادیه یاواش یاواش نفسلرنده تجربه و تطبیقه باشلامه‌لرنده‌در. شرعاً و عقلاً محظور و منفور اولان شیو احوالک قانونله اوکی آلفق لازم کلیرکن برده وقتیلر وایلر طرفدن تزویج اولونق منع اولونورسه ، حکام زمانک مساعدملری تحصیله و بلوغ او عاسنه تعالیق و تصعیب ایدیلیرسه ، هر ولی قیزی یاخود یتیمه‌سی تزویج ایده‌جک اولدقده «کسون ، کوره‌لم» بالغه اولدیغنی سوبیلورمی ؟ بنیه‌سک تحملی وارمی ؟ کشف ایده‌لم. دینیه‌جک اولورسه منتج خیر اولورمی ؟ و مملکتتمزده کی اقوام اسلامیه‌نک آداب و اخلاقلریله بو حکمک تألیفی ممکن میدر ؟ قومیسون هیئی بورالری دوشوغمه‌مشلر، احکام اسلامیه حقنده یک یا کیش ذهابلرده بولومشاردر .

قرار نامه‌نک طقوزنجی ماده سندن مستبان اوله‌جنی وجهه‌مجنون و مجنونه‌نک بیله بعضاً محتاج تزویج اولدقلری تصدیق وویلیرینه مساعده ویریله‌جکی تصریح اولنورده صغیر و صغیره‌نک بو حقلرندن محروم ایدیلری لایق اولورمی ؟ بونلرک تأمین استقبالیلری، ضیاعدن وقایه‌لری لازم دکیدر ؟ بیکس اولان بر صغیره‌ی طالبی و کفوی اولان همزا-ده‌سی، یاخود دانی زاده‌سندن نکاح طریقیله منع ایدوب‌ده یته انک انده نکاحسز بر ائق یاقیشیری ؟ عموجه یاخود دایینسک دامادایتمک ایسته‌دیکی چوجکک عقد نکاحنه مساعده ویرمیوب‌ده یته آنک خانه سنده فقط دائماً کندیسنه یتیم اولدیغنی حس ایتدیره‌جک وضعیته صیغتی حالنده بولوندرمق روامیدر ؟

او عموجه ودایی وفات ایدرسه آرتیق اویتم و یتیمه‌نک حاللری ناصیل اولور ؟ ولی محبر اولیان اقربانک مهر مثلیه یتیمه‌ی تزویج و تزوجه‌مأذن اولملری ده‌نک مصلحت و منفعتی ایچون تشریع بویورلمشدر و هیچ بر محذوری یوقدر. چونکه لاب قارداشی، یاخود همزاده‌سی آتی تزویج ایتک ایسترده والدیه‌سی، یاخود همشیره‌سی منع ایده‌جک اولورلر، یاخود قیز کندیلکندن آرزو ایتزسه حین بلوغنده حق

۱) A. Neut, t. i. 408

۲) Le monde-maçonique, 1866 P: 441

۳) Ibid, may 1866, p. 22

۴) Ibid

۵) Le monde-maçonique, 1866, P. 441

۶) A. Neut, t. ii. P. 223

۷) Constitution Maçonique Art. 1

۸) 1 bid

۹) M. neut, t. i. P 285 1 bid

ایشته فارماصونلرجه فارماصونلنك اساسی بودر.

فارماصونلنك اساسی بویلهجه تعین ایتدکن صکره اونك عظیم بر خطای فلسفی به استناد ایتدیکی تبیین ایدر. بویله بر فاسفه (دین طبیعی) ده بیله جای قبول بولامشدر. چونکه دین طبیعیك ده تکلیفاتی واردر. و بو تکلیفات مکلفك حریتی تحدید، وجدانی تقیید ایلر. ایشه فارماصونلنك اساسینده کی چوروکلك بو نقطه دن باشلايور. مع مافیہ بر انسانه ایشه دیکنی یايق، ایشه دیکنی انکار ایتك حقن بخش ایتكله هرشی اولوب بیتمز. انسان کنديسنی تکلیفاتك کافه سنده آزاده قیلویرمکله مثلاً «بنم جانم الی قادینه مالک اولمق ایستیور» دییه مز. دیسه ده بو کی آرزولر اخلاق ایله قوانین مدنیسه نك حضورنده هیا اولور کیدر.

تکالیف دینه افرادك آرزوسنه تابع دکدر. فرائض آلیمیه ایفا ایتك بر امر محتتمدر. اوامر آلیمیه افرادك حریتی تقیید ایدر. و افراد آنحق بو قیوده تبعیتله صراط مستقیمده کیدرلر. بناء علیه فارماصونلنك حریت مطلقه سی غیر موجوددر. بو حریت مطلقه انسانلری آنحق (ریحی) لق و (لاقید) یلك غیالرینه سوق ایدر، بتون ادیان منزله ی انکار ایتدیره رك اضلال ایلر، بناء علیه فارماصونلنك دیناً مردود و بر فرد متدین قطعاً فارماصون اولماز.

— ۸ —

کورولورکه فارماصونلنك دین علینده آچیلش بر محاربه جدیده در. فقط اك غریب، جهت فارماصونلنك ذات باریدن محروم بر اخلاقی تلقین ایتك چالیشمه سی و بویلهجه کنجلی اعتقادات دینه دن آیرمه او غراضه سیدر.

فارماصونلر دیورلرکه: اخلاق فارماصونلنك روحیدر. فقط بو اخلاق دینسز اوله حق. بونك آدمی: مستقل اخلاق! طبیعی بو مستقل اخلاق الحادك بر شکل دیکریدر.

فارماصونلرک بو مستقل اخلاق دن اومدقلری نتیجه ده ایشه بو: «تربیه دینه یی احما ایتك»

چونکه، اونلرک زمنجه، «اعتقادات دینه کنجلیر ایچون لزومسزدر. (الله)» اعتقاد ایتك انسانك درجه سنی تنزیل ایدر، انسانك ذهنی یورار، انسانی اخلاق سزانه سوق ایدر. بو بیانات پارسك «سکونت کامله چیچکی» نام لوجه سنده اعلان ایدلشدر.

بوندن ماهدا «Anie de L'ordre» لوجه سنده «بر ماصون چوجقنه فصل بر تربیه ویرمیدر»، سؤالنه جواباً لوجه نك خطیلری بر نقطه ده اتحاد ایتلشدر:

«چوجقلرمزه نصوص فوق الطبیعیه به مستند اولیان بر تربیه ویرملی. چوجقلرمزه طبیعتی تدقیق و تقدیس ایتدی اوکره تلم» ماسسول ۱۸۶۷ سنه سنده انعقاد ایدن ماصون جمعیت عمومیه سنده ایراد ایتدیکی لطقه:

«فارماصونلنك، نصوص دینه نك کافه سندن مستقل بر مکتب اخلاقیدر. چوجقلرم بکا هر نه وقت «الله» ندر؟ دییه صورارلرله «اونك حقنده برشی بیلمیورم» [۱۲] دییشدی.

ینه عینی مسئله بلجیقانك فراند اوریاقتنده موضوع بحث اولش ولوجه لر آتیده کی جوابی اعطا ایلشدی:

«تربیه دینه چوجقلرک انکشاف قواسی تعطیل ایدن وبتون تعلیمات اخلاقیه، منطقیه وعقلیه یی احما ایدن مصیبتدر.» [۱۳]

بلجیقا لوجه لرینك (غراند اوریاقت) «ارسال ایتدکلی جوابلر» بناء ۲۳ ماده لك یکی بر قانون وضع ایدلشدی که:

برنجی ماده سی: «تربیه دینه نك کاملاً ازالهی»

ایکنجی ماده سی: «هر پدری و هر اولی والدیه یی چوجقن مکتبه کوندرمکه اجبار ایتك» مالرنده ایدی.

بویکی ماده نك آره سنده کی رابطه مدجشیه یی ملاحظه ایدیکز. بویکی ماده یی بناء، بو احرار عظامك آرزولری حاصل اولدنی تقدیرده هر پدر و مادر چوجقن تربیه دینه دن محروم مکتبلره کوندرمکه مجبور اوله حق!

فارماصونلر فایه لرینه ایرمک ایچون نشیئات فعلیه ده بولنلشدر. باقیکنز:

«قسم اعظمی قیزلردن متشکل ۷۹ چوجق اولیای اموریه برابر فارماصونلنك مراجعت ایدرک طلب حایت ایتلشدر. بو یتش طقوز چوجنك ذکاسی نظریات دینه ایله زهر لیمیه جک، هبسی ده ماصونلنك افکارنی مزرعه استقباله غرس ایدم جک!» [۱۴]

۱۸۷۰ سنه سنده ماصونلر آتیده کی قراری اتحاد ایتدیلر:

«فرانسز ماصونلری دیکر مملکتلرده کی آرقداشلرینك اثرینه اقتفا ایدرک، حر، مجبوری، کافه ادیان دن معرا بر تربیه نك رواجی تأمین چالیشه جقلردر.»

بوقرار هیئت تشریعیه طرفندن تصدیق ایدمک اوزره (زول سیمون) «کوندرلشدر» [۱۵]

بروکلمده بلجیقا فارماصونلنك استاد اعظمی (وهیرهاجن) له شرفه رکز ایدیلن هیكلك رسم افتتاحنده آتیده کی منظومه چوجقلر طرفندن انشاد ایتدیرلشدی:

«قبولری آچیکز، آچیکز. هیكل کیتدکجه بیویور. حر تربیه نك طالبلری ایچری به کیرسونلر.»

بو هیكل عرفان یکی دورك کشادنی اعلان ایدیور.

اونك معبدی ندر؟ علم!

اونك الیمی ندر؟ حریت!

آراق قطعاً نصوصه اتباع ایدلیه جک، کوزلری کورلشدرین باغلر جوزیله جک. ظلملر، تحکملر لالقه حق.

فارماصونلرک فریفته اغفالی اولان اک مهم عنصرلردن بریده قادینلردر. زوالی قادینلر!

ماسسپول بو خصوصه دیئورکه :

« معین بر تربیه ایله قادینلار نهایت تحکم دینی قالدیرمنغه موفق اوله جکلردر و چو جکلری کندیلرینه « کائناتک خالق کیمدر ؟ حیات اخرویه واریمدر ؟ دینجه » اوله برشیدن خبر من یوق » دیه جواب ویره جکلردر . » [۱۶]

فارماصونلرك قادي بىر وسيله موقىت اتخاذايتلارنىڭ سىبىنى
« البروت لىرۇى » ايتىپ ايدىرك : « قادين لىدە ايدىلەمىنىچە ار كىكار
اوزۇرئندە اجرا ايدىلن تائىرات مضمحل اولور » دىيور .

هر سؤاله جواب ویره‌م، چوقده سویله‌یه‌م. اکر زاضی اولورسه کزکه، مملکتمه کیتدی‌کمد و کیدوب کلیرکن، نه‌لر کوروب خنلر دوشوندیم؛ اونلری حکایه ایدیم؛ او‌حالده برق‌چ کله سویله‌رم. سویله‌رم... کویلی کوزمله کوردیکارمی، تورک و مسلمان یوره‌کله طویدیقارمی سویله‌رم؛ آ‌کلاتیرم. اما کلایشی کوزل، اما قبا صابا؛ لیکن غل و غش‌سز سویله‌رم. بلدکه بوندن برخیر حاصل اولور. اما سوسلی و سوس ایچون سویله‌م. چونکه بوندن برخیر حاصل اولماز.

باقلسه ، بزم ياپديغمزى منور طبقه ده كي عالم لر من ، مؤلفار من ،
اديبار من ياپماليديلر وياپماليلر . لکن ياپمايورلر . چونکه اونلر ،
برکره خلقه کيتميورلر ، خلقک کنديلرينه کلمه سني بکله يورلر . . بر
کره ده خلق قابليتسز کوريورلر ؛ اونلرک ابتدا بر آز قابليت
ايدينوب ، صوکره کندي حضورلرينه چيقماسني ايسته يورلر .
بويله لکه کندي طبقه لر ي عوام صنفندن بوسبوتون آيري صايوب ،
مليون مليون آج و محتاج کيشي ي . حاللرينه بيرافارق ، بلکه اوچ
کيشيلک ، بلکه اوچ بيک کيشيلک ، بلکه داها آز و بلکه داها
چوق ، طوق و مستغني برخواص زميره سسته خطاب ايله يورلر .
بر آزده بوتون مملکتي دارالفنون و بوتون خلق دارالفنون طلبه سي
فرض ايديورلر اولمالی که (اجتماعيات) و (اقتصاديات) دينه ،
(ادبيات) و (بديعات) دينه چالا قلم اينجه اينجه درسار يازيورلر ،
در مکتبونلر اوقويورلر .

آزاجق بزده آكلارز : حكمت درسلى يازمق ، درمكنونلر
او قومق ايشدر . لكن حال و حاجت كوزه تيلامهلى . خلقه غدا
و يرمله مكلف اولانلر امانله ، انصافله تأمل بو يورمالى كه آجلر
دارى بيرلر ، اينجى ييزلر . بزه آجز ؛ بوكا دكل ، اوكا محتاجز .
اينجى كه دارى قادار ايشمزه ياراماز ، بوش شيدر . دارى كه
قاريزى طويورور ، نعمتدر . ويره بيلورلرسه ، بزه اينجى دكل ،
دارى و يرسينلر .

بيلامىلى يۈزگە كۆيدىمەنكى خىستەنمەن ، ئوپ اوزون اوزانمىش ؛
كوزلىرى قوپۇق ، دوداقلىرى يانپۇق ، صوك نىفسىنە ياقلاشمىش ياتپۇر..
باقچىسىز ، باقىمىسىز ؛ قىورانىپۇر ، سكرەپۇر . . باشى اوچىندە بىر
قوجە قارى بىلە ، بىر قوجە قارى علاجى بىلە يوق . طىيىب نىزدە ؟
طىيىب شەردە ، حاضر گەش علاجلىرىنى ساتمىق ويۇتدۇرمىق ھواسىندە ...
واقعا (يانغىن وار) دىيۇب باغىرمايۇرۇز . لىكىن خىبرمىز اولسۇن كە ،
مەلىكىتىدە يانغىن وار . كۆي ، شەپ ؛ قىولۇبە ، باراقە ؛ دىكان ، تىزگە ؛
باغ ، تارلا ؛ خارمان ، اورمان ، ھەشى جاير جاير يانمىقىدە . آز
داھا كىچىكە چىك اولۇرسەق مەلت دىدىكىمىز وارلىك كۆلارى دە
ھوالە ساورۇلمىش بولۇناچقىدۇر .

حاکم حقیقی بوالولنجبه ، بزم دوشن نهدر؟ طینماق ،
آلایرماق ، اوتوروب کندی کیفجکزمزه باق ، اوزاقدن سیرچی

فارماصولق حقنده مرد ايتديكمز بو اوزون تدقيقتدن صكره
سوزى يتيره دن اول ملاحظات آتیه مزی عرض ايتك اينستز .
عجبا مملكتتمزده دینی ییقمق ایچون چالیشان ذوات فارماصولقندن
تلقی ایتدکری فیض ایله می بو اوغورده مجاهده ایدیورلر ؟ . فارما-
صولق ادیان آره سنده طوغریدن طوغری به خریستیاناغه ، طولایسیله
ادیان سائر به تعرض ایدیور . چونکه او ، خریستیانلانی علمه دشمن ،
حریته دشمن عد ایدیور . و بناءً علیه اونى ییقمده اوغراشیور .
فقط عینی زمانده ادیان سائر به ده خریستیانلق کبی ظن ایدیور . و
جهل سنی ییقمده جابالیور . بونک نه قدر باطل و فاسد بر ظن اولدینی
آشکاردر . یو خصوصده معلومات مفصله و مدله به مطلع اولق آرزو
ایدنار مفتی مرحوم شیخ محمد عبده نك « الاسلام والنصرانیة » نام
اثر معظمه مراجعت ایدرك استفاده ایده بیلرلر .

آروده کی فرقلری قطعاً نظر اعتباره آلمیه رق مسلمانانگشده بر
دین اولدینی ایچون اونک علیهنده فارماصونلنک سهام تخریبی قولالانق
اک مدھش جنایتدر . بویله بر جنایتک ایقاعنه اهل اسیلامک مانع
اوله جنی ، حفظ ربانی ایله موعود مسلمانانی انصافسز متعرضلر لاله
دوشورمیه جک طبیعی ایسهده مضرات اجتماعیه سنی چشم تأثرله کور-
دیکنمز تلقینات مضله ایله مجادله ایتک ، او مضرات اجتماعیه ی ازاله
ایتک متفکرین اسلامیة نك بر وظیفه مقدسه سیدر .

شباغىزك ، نسوان و اطفالىزك حال ذىلى ، كوندن كونه كىسب
وخامت ايدن علل اجتماعيه مزك ، امراض اخلاقيه مزك اساسى صوك
زمانلرده ، هله يماريه عموميه دوامىجه ترويج ايديلن ، هيسج بر مقاومت
دوجار اولمدهن ترويج ايديلن و آله بيله يكتنه طغيان ايدن الحادى حريرت
وترق ماسك سيله حريم مقدساته صوقولان الحادى اجرله اثر مشؤميدر .
بتون بو طغيانلر ، ايشسته بى بو حاله كتىردى . قون تولوق
ايستور سه ق حقيقى كورم . طوضرو يولده ، طريق مستقيمه يورويالم .

شماره یکم و دوم و سوم و چهارم

۱- نه‌ل کورد‌م ، نه‌ل دوش‌وند‌م ؟

ہیک سور سیورسکنز ؟ اما بن هر سواله جواب ویرم . . .